

FORMÁLNÍ ÚPRAVA MATURITNÍ PRÁCE

Maturitní práce je psána v českém jazyce. Anotace je psána v jazyce českém a jednom cizím (anglickém či německém).

Požadovaný rozsah práce je 25-35 stran normovaného textu včetně příloh (jedna normostrana je tvořena 30 řádky po 60 znacích).

Práce je psána na počítači pomocí textového editoru, tiskne se pouze na jednu stranu bílého kancelářského papíru standardizovaného formátu A4 (210 mm x 297 mm). Jednotlivé listy se číslují u dolního okraje až od stránky uvádějící „Úvod“. Počet stránek se však počítá od titulního listu. K číslování listů se používají arabské číslice.

Vzhled stránky je následující:

- horní okraj – 2,5 cm;
- dolní okraj – 2,5 cm;
- levý okraj – 3 cm;
- pravý okraj – 2 cm.

Písmo pro psaní práce se volí raději patkové, a to nejlépe Times New Roman velikosti 12 bodů. V textu je používáno řádkování 1,5 a text se zarovnává do bloku.

V rámci celé maturitní práce je třeba dbát především na jednotnost formální úpravy a střídmost, tj. v rámci práce je možné použít dva, maximálně tři různé fonty písma, velikost písma by měla být jednotná v textu, v jednotlivých úrovních nadpisů a v poznámkách. Dále je nutné dodržovat blokovou úpravu odstavců, tzn. neodsazovat první řádky a dodržovat mezery za odstavci ve výšce jednoho řádku.

Zvýraznění textu

Zvýraznění textu se používá k snadnějšímu pochopení a orientaci v textu. V rámci práce by nemělo být použito příliš různých variant zvýraznění, je třeba dbát na jednotné zvýraznění nadpisu na stejné úrovni.

Pro zvýraznění textu se nepoužívá podtržení písma. K tomuto účelu se nabízejí následující varianty:

- *modifikace písma* – psaní velkými písmeny, změna řezu písma – tučné či kurzíva, změna velikosti písma, výjimečně změna fontu písma,
- *vložení textu do uvozovek*,
- *umístění na samostatný řádek* – zvýrazněný text je možné umístit na samostatný řádek od levé svislice, od zarážky nebo na horizontální střed řádku; od předcházejícího a následujícího textu se oddělí mezerou ve výšce jednoho řádku,
- *proložení znaků* – využije se proložení znaků z menu formát písma, neprokládá se vkládáním mezer mezi znaky.

Psaní názvu kapitol

Text maturitní práce je členěný do kapitol a podkapitol, které se číslují, označují názvy a graficky oddělují. Nedoporučuje se používat více než 4 úrovně číslování kapitol. Mezi čísly, která označují různé stupně dělení textu, se dělají tečky, za posledním číslem se tečka nepíše. Každá hlavní kapitola (1. stupeň) musí začínat na

nové straně. Mezi nadpisem a psaným textem se vynechá mezera v šíři jednoho řádku. Mezi textem a nadpisem nižší úrovně se vynechá mezera v šíři dvou prázdných řádků. Za textem nadpisu se nepíše tečka.

Doporučení pro označování částí textů:

- a) kapitoly (1. stupeň) – psát velikostí písma 16, tučně, všechna písmena velká;
- b) podkapitoly (2. stupeň) – velikost písma 14, tučně, pouze první písmeno velké, ostatní malá;
- c) oddíly (3. stupeň) – velikost písma 12, tučně, všechna písmena velká;
- d) pododdíly (4. stupeň) – velikost písma 12, tučně, pouze první písmeno velké.

Příklad (s postupným zvyšováním odsazení):

1 TRADIČNÍ METODY VÝBĚRU PRACOVNÍKŮ (1. stupeň)

1.1 Zhodnocení personálních dokumentů (2. stupeň)

1.1.1 PRŮVODNÍ DOPIS (3. stupeň)

1.1.2 ŽIVOTOPIS

1.1.2.1 Strukturovaný životopis (4. stupeň)

1.1.2.2 Nestrukturovaný životopis

Psaní výčtů

Výčty zvyšují přehlednost. Začátek a konec výčtu se od předcházejícího a následujícího textu odděluje prázdným řádkem. Výčet je možné umístit od levé svislice, od zarážky, na střed řádku apod.

Výčty mohou být číslované nebo s odrážkami. V číslovaných výčtech se jednotlivé body označují nejvíce arabskými číslicemi (výjimečně římskými) anebo malými či velkými písmeny abecedy. Za číslicemi a za velkými písmeny abecedy se píše tečka, za malými písmeny abecedy se píše kulatá závorka. Ve výčtech s odrážkami se používají pomlčky nebo jiné značky z nabídky Knihovny odrážek. Ve stejné úrovni výčtu však může být použit pouze jeden typ značek.

Pravopisné připomínky k psaní výčtů

Interpunkci na konci jednotlivých bodů výčtu lze řešit více způsoby, musí být provedena důsledně:

- a) jednotlivé body začínají malými písmeny, jsou zakončeny čárkou, na konci výčtu je tečka;
- b) jestliže jsou jednotlivé body výčtu dostatečně graficky odlišeny (všechny body jsou krátké, cca do poloviny délky řádku), členicí znaménka se na konci řádku nepišou;
- c) pokud všechny body výčtu obsahují ucelené věty a obsahují několik informací, začínají malým písmenem a končí středníkem, na konci celého výčtu je tečka, nebo mohou všechny body začínat velkým písmenem a končit tečkou.

Poslední řádek na stránce:

Poslední řádek stránky nesmí končit rozděleným slovem, rovněž stránka nesmí končit nadpisem, či prvním řádkem nového odstavce.

Označování tabulek a obrázků

Tabulky se v maturitní práci uvádějí buď průběžně, nebo na konci práce v rámci příloh (průběžně se uvádějí tabulky, které mají úzkou souvislost s textem a obsahují souhrnnější údaje, do příloh se umísťují tabulky s analytickými údaji, které doplňují myšlenky a závěry práce, a také větší počet rozsáhlejších tabulek, které by jinak rušily souvislý výklad textu). Každá tabulka musí mít své chronologické číselné pořadí, název tabulky, dále je třeba uvést jednotky, v jakých jsou údaje v tabulce vedeny. Pokud žák do své práce přebírá tabulku od jiného autora, je třeba, aby byla tabulka označena zdrojem informací, z kterých žák čerpá.

Pro obrázky (např. grafy, diagramy, ...) v rámci maturitní práce platí stejná pravidla jako výše zmíněná k tabulkám. Je třeba dbát především na zřetelné a srozumitelné označení závislých a nezávislých proměnných, vysvětlení všech zkratk použitých v legendě. Nezbytnou náležitostí každého obrázku je jeho označení, pořadí, název a zdroj informací.

Popisy tabulek i obrázků jsou psány kurzívou (pod obrázkem či nad tabulkou) velikostí 10 a chronologicky číslovány. Styl popisek musí být dodržován ve stejném znění v celém rozsahu práce. Na každý obrázek a tabulku musí existovat odkazy v textu - např.: *Na obrázku č. 1 je zobrazeno schéma..., Problémem CHKO Blaník je akát (viz obrázek č. 2).*, atd.

Každý vzorec použitý v maturitní práci musí být provázen vysvětlenou legendou.

Jazyková úprava

Jazyková úprava musí odpovídat platným regulím (pravidla českého pravopisu). Forma psaní může mít dvojitou podobu, buďto psát v neurčité formě (určilo se, navrhuje se, ...) nebo v trpném rodu (je určeno, je navrženo). Též lze použít 1. osobu jednotného čísla (určil jsem, navrhuji, ...), což je možné využít v těch partiích, které jsou vlastní prací autora.

Citace, parafráze

Při zpracování práce je nezbytné dodržovat etiku přebírání informací a dodržovat autorská práva. Jakékoliv převzaté myšlenky a názory je nutné náležitě uvést v práci, ať již formou doslovných citací či parafrází.

Citáty jiných autorů se uvádějí doslovně, jejich začátek a konec je opatřen uvozovkami, je nezbytné také zachovat grafickou podobu citací (je-li některá část citace podtržena či jinak zvýrazněna apod.), neúplné znění citace je opatřeno též uvozovkami a vynechaná část věty se značí výpustkem (tj. třemi tečkami).

Pokud se autor rozhodne parafrázovat cizí myšlenky, názory, tj. žák vlastními slovy přetlumočí výsledky práce někoho jiného, je nutné tuto parafrázi uvést odkazem na jméno původního autora myšlenky. Parafráze se již neoznačují uvozovkami, je potřeba je viditelně odlišit od dalšího textu.

Veškeré citáty i parafráze jsou označeny odkazy na citace například pomocí pořadového čísla citace. Číslo musí být odlišeno od vlastního textu například použitím horního indexu¹ nebo závorek (kulatých či hranatých). Tyto odkazy obsahují jméno autora, název díla a další nezbytné údaje (viz norma ČSN ISO 690), které jsou poté uvedeny v Seznamu literatury v závěru maturitní práce.

Příklad odkazování v textu

Na použité zdroje (literaturu) je nutné v textu odkazovat:

- odkazem na konci věty, odstavce „...(*Jenkins, 1972*)“,
- odkazem na číslované prameny „...[1,2]“,
- zařadit jmennou citaci do kontextu věty „...*jak je uvedeno v Jenkins (1972)*...“ nebo „*Dle Jenkinse (1972) je artéský pramen definován*...“,
- pokud je autorů více než dva, napíše se „...*jak je uvedeno v Jenkins et al. (1987)*“,
- pokud tentýž autor má několik prací ze stejného roku, místo „...1987“ se postupně píše „...1987a, 1987b“ atd.,
- na číslované prameny je odkaz číslem na konci relevantní věty „...[1]“, případně „...[1, 4-8]“,
- lze použít i přímý odkaz na autora „... *jak tvrdí Jenkins a Loyd* [1]“.

Příklady citování použitých zdrojů v kapitole „Seznam použité literatury“

1. Šilhánková L., 1995: *Mikrobiologie pro potravináře a biotechnology*. Victoria Publishing, Praha, 101 s., ISBN 80-85605-71.,
2. Míka V., Stašek P., Horvátová M., 2001: *Populace rysa v NP Šumava*. Vydavatelství Albatros, České Budějovice, 200 s., ISBN: 124-1511-82-7.,
3. Šimek P., Vlach K. et al., 1996: *Stanovení pěstebního záměru u porostu dřevin*. Lesní zpravodaj, roč. 61, č. 6, s. 71-77.,
4. Churá M., 2010: *Atlas roztahuje křídla* [online] poslední úprava březen 2010 [cit. 19. března 2014]. Dostupné na www: http://www.chip.cz/texty/2001_1/0319/alt.shtml.